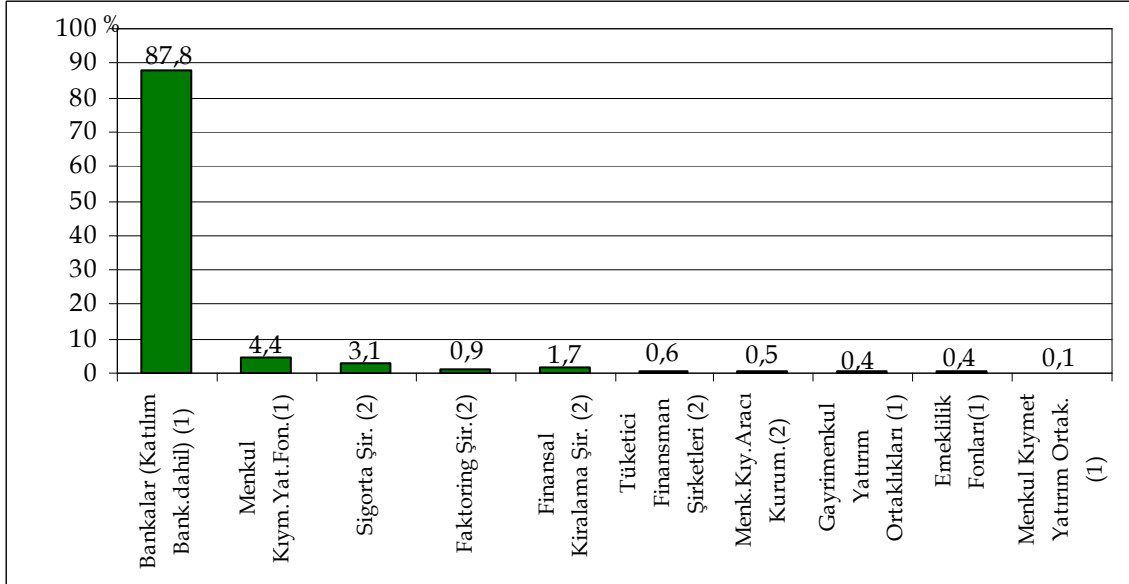

BÖLÜM II

MALİ SEKTÖRÜN GENEL YAPISI

Türk mali sektörü 2006 yılının Mayıs-Haziran aylarındaki dalgalanmaya rağmen büyümesini sürdürmüştür. Bu dönemde bankacılık sektörüne yabancı yatırımcı ilgisi de artarak devam etmiştir.

Grafik II.1
Mali Sektörün Bilanço Büyüklüğünün Dağılımı

Kaynak: BDDK,TCMB, TSPAKB,SPK

(1) Eylül 2006 itibariyle, (2) Haziran 2006 itibariyle

2006 yılı Eylül ayı itibariyle, bir önceki yıl sonuna göre yüzde 15 büyüyen mali sektörün toplam aktif büyüklüğü 539,3 milyar Yeni Türk Lirasına ulaşmıştır. Sektör aktiflerinin yüzde 88'ini bankalar oluşturmaktadır (Grafik II.1).

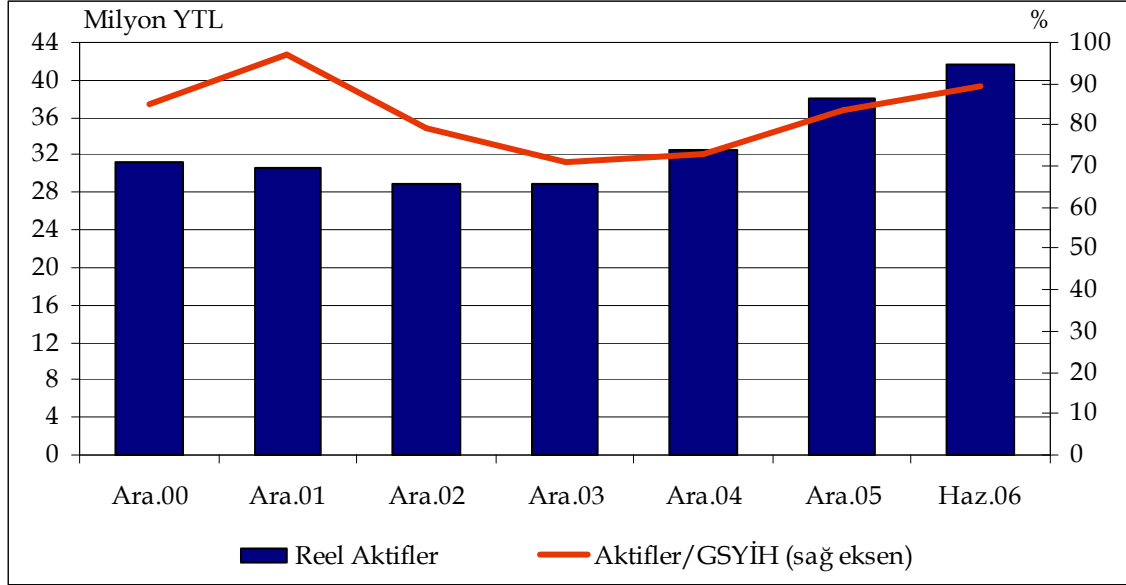
II.1.Bankacılık Sektörü

Ülkemizde bankacılık sektörü, mevduat bankaları, kalkınma ve yatırım bankaları ile kar payı esasına göre faaliyet gösteren katılım bankalarından oluşmaktadır. Bu bölümde yapılan değerlendirmelere katılım bankaları da dahil edilmiştir.

2006 yılı Ekim ayı itibariyle, sektördeki banka sayısı Yapı Kredi Bankası ile Koçbank'ın birleşmesi sonucunda 50'ye düşmüş, Eylül ayı itibariyle personel sayısı 2005 sonuna göre 9.593 kişi artarak 148.250'ye ulaşmıştır.

Öte yandan 2006 yılı Eylül ayı itibariyle ilk 5 bankanın yoğunlaşma oranı yüzde 59 ve ilk 10 bankanın yoğunlaşma oranı yüzde 82 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu oranlarda bir önceki yıl sonuna göre önemli bir değişiklik olmamıştır.

Grafik II.1.1 Bankacılık Sektörünün Gelişimi¹

Kaynak: BDDK-TCMB

¹ Bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü "1994=100 TÜFE" ile reel hale getirilmiştir.

2006 yılı Haziran ayı itibariyle bankacılık sektörünün toplam varlıkları, 2005 yılı sonuna göre yüzde 15 oranında artarak, 467,5 milyar Yeni Türk Lirasına yükselmiştir. Toplam varlıklar, döviz kurlarında meydana gelen artışın etkisiyle aynı dönemde, ABD doları bazında 303,3 milyar ABD dolarından 291,7 milyar ABD dolarına düşmüştür. Öte yandan 2006 yılı Eylül ayı itibariyle sektörün büyüklüğü 473,7 milyar Yeni Türk Lirasına, ABD doları bazında ise 317,5 milyara ulaşmıştır.

Türk bankacılık sektörünün bilanço büyüklüğünün GSYİH'ye oranı, 2005 yılı sonunda yüzde 83,5 iken, 2006 yılı Haziran ayında yüzde 89,5'e yükselmiştir (Grafik II.1.1). GSYİH'de 18 çeyrektir süren kesintisiz yüksek büyümeye rağmen bankacılık sektörünün bilanço büyüklüğünün GSYİH'ye oranının artması, sektörün daha hızlı büyüdüğünü göstermektedir.

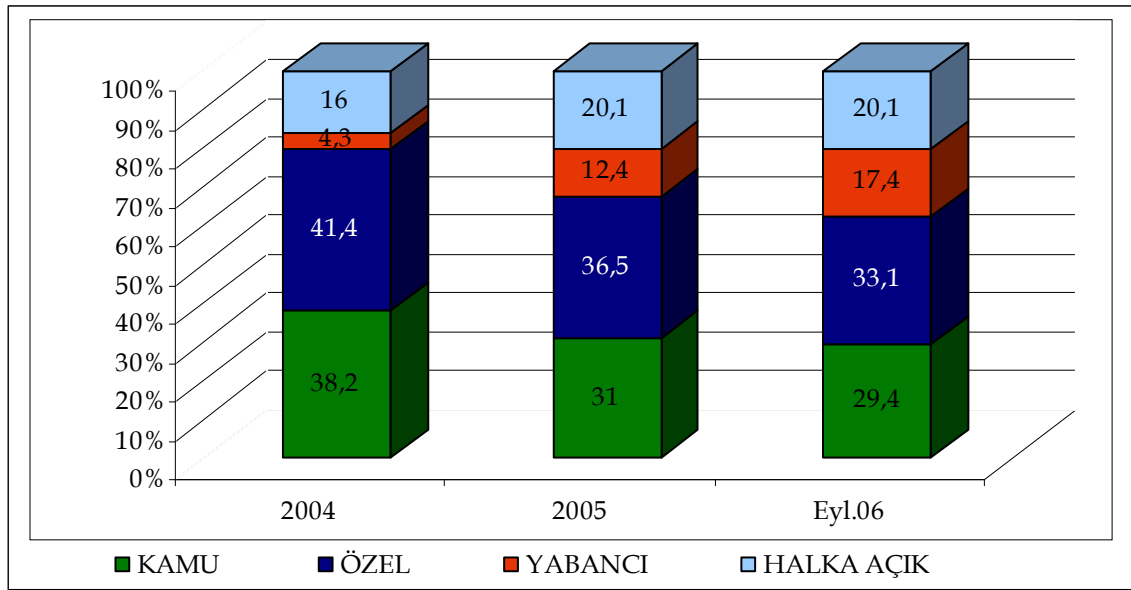
Tablo II.1.1
Bankacılık Sektörünün Derinlik ve Aracılık Fonksiyonları

Yıllar	Mevduat/GSYİH	Kredi/GSYİH	Kredi/Mevduat
2002	51,6	22,6	43,9
2003	44,3	21,8	49,1
2004	45,8	25,8	56,3
2005	51,5	33,6	65,3
2006/6	55,8	40,5	72,5

Kaynak: BDDK-TCMB

Mevduat ve kredilerin GSYİH'ye oranları ile mevduatın krediye dönüşüm oranı artmaya devam etmektedir. Bu durum finansal hizmetlere ulaşımın ve bankaların aracılık fonksiyonunun arttığına bir göstergesidir (Tablo II.1.1).

Grafik II.1.2
Bankacılık Sektörü Aktif Toplamının Hisse Yapısına Göre Dağılımı¹

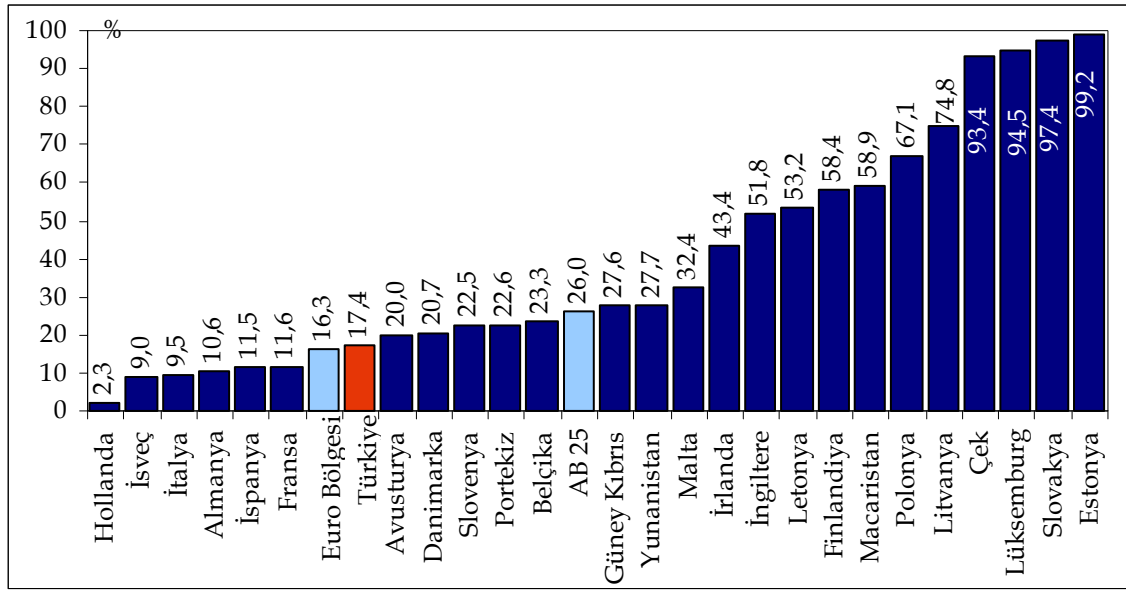
Kaynak: BDDK-TCMB

¹ Halka açık hisseler içindeki Türk ve yabancı yatırımcıların payı ayrıştırılmamıştır.

Yabancı yatırımcıların Türk bankacılık sektörüne olan ilgisinin 2006 yılında da artarak devam etmesi sonucunda, 2006 yılı Eylül ayı bilanço büyüklüklerine göre, izin süreci Kasım ayı itibariyle tamamlanmış bankalar dikkate alındığında, yabancı hissedarların payı yüzde 17,4'e yükselmektedir (Grafik II.1.2). Yabancılar hisse satışı için anlaşma yapan veya izin için BDDK'ya başvurmuş olan, ancak yasal izin ve kesin devir süreci henüz tamamlanmamış olan bankaların (Akbank, Şekerbank, Tekfenbank, MNG ve Alternatifbank) hisseleri de eklendiğinde, söz konusu oran yüzde 20,5'e yükselmektedir. Öte yandan, 10 Kasım 2006 tarihli Merkezi Kayıt Kuruluşu verilerine göre halka açık paylar içindeki yabancı payları, sektörün aktif toplamına göre yüzde 15,7'ye ulaşmaktadır. Bu paylar da eklendiğinde bankacılık sektöründe yabancı payı yüzde 36,2 olmaktadır. Mayıs-Haziran döneminde yaşanan dalgalanmaya rağmen Türk bankacılık sektörüne yabancı yatırımcıların ilgisinin azalmayışı sektörün gelişme potansiyelinin yabancı yatırımcılar tarafından yüksek görülmesinin bir sonucudur.

Grafik II.1.3

AB Ülkeleri ve Türkiye’de Bankacılık Sektöründe Yabancı Payları¹

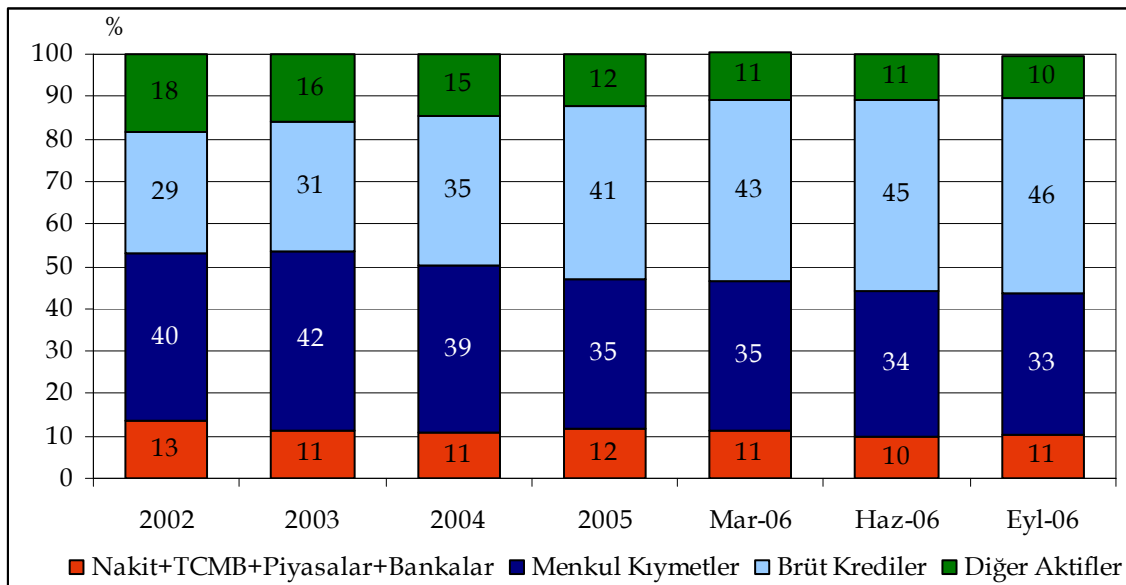
Kaynak: ECB-TCMB-BDDK

¹Türkiye verisi Eylül 2006, diğer veriler 2005 itibariyledir.

Avrupa Birliği ülkelerinde bankacılık sektörü içindeki yabancı payına bakıldığında, AB-25 ortalamasının yüzde 26 olduğu, AB’ye son dönemde giren ülkelerde ise yabancı payının AB-25 ortalamasının üzerinde kaldığı görülmektedir. Türkiye, bankacılık sektöründe yabancı payı açısından, kesinleşmiş devralma ve birleşmelere göre 2006 yılı Eylül ayı itibariyle, Euro Bölgesi ortalamasının biraz üzerinde, AB-25 ortalamasının altında kalmaktadır. (Grafik II.1.3)

Grafik II.1.4

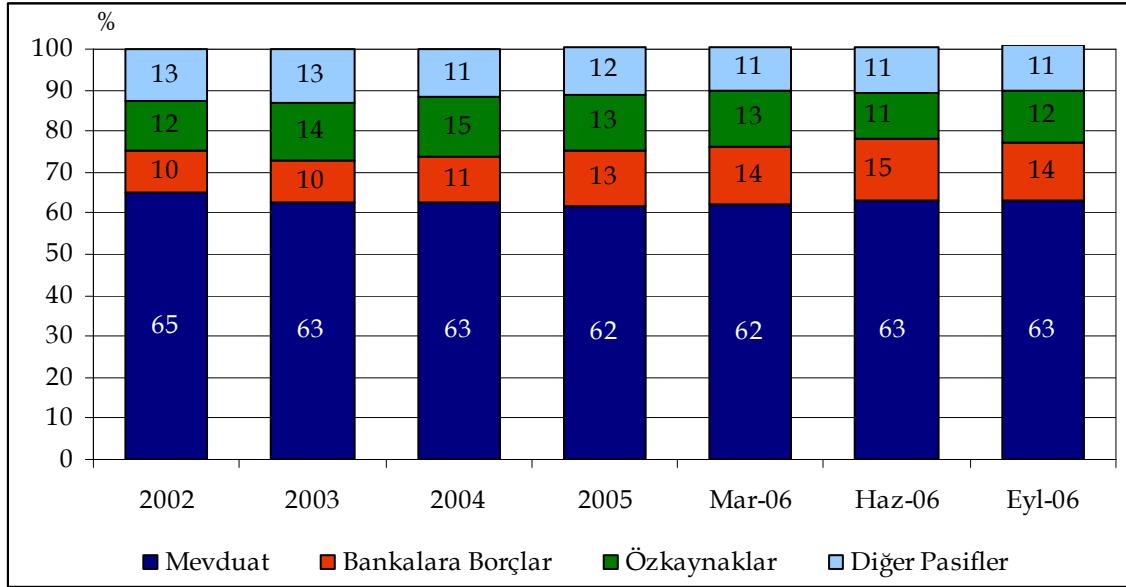
Bankacılık Sektörünün Aktif Yapısı

Kaynak: BDDK-TCMB

Aktifler içinde en büyük paya sahip olan kredilerin payı 2006 yılında da artış eğilimini sürdürerek, Haziran ayında yüzde 45'e, Eylül ayında ise yüzde 46'ya ulaşmıştır. Haziran–Eylül döneminde artış hızının azalmasına karşın, kredilerin payı, menkul kıymetler ve diğer aktiflerdeki azalışın da etkisiyle yükselmiştir (Grafik II.1.4).

Grafik II.1.5
Bankacılık Sektörünün Pasif Yapısı

Kaynak: BDDK-TCMB

2006 yılı Eylül ayı itibariyle, bankacılık sektörünün toplam kaynakları içinde yabancı kaynakların payı yüzde 88 olup, özkaynakların payı 2005 yılı sonuna göre 1 puan azalarak yüzde 12'ye düşmüştür. Yabancı kaynaklar içinde en büyük paya sahip olan mevduatların payının 1 puan artışla yüzde 63'e yükselmesinde, DTH'ların miktarındaki artış ve döviz kurlarının yükselmesi belirleyici olmuştur (Grafik II.1.5).

(Sayfa düzeni nedeniyle boş bırakılmıştır.)